

MOSTY

Wydoje Haszomer Hacaír w Polsce Wychodzą trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok III

Łódź, czwartek 22 lipca 1948 r.

Nr 86 (208)

Wbrew decyzji Rady Bezpieczeństwa Wojska arabskie kontynuują działania wojenne

TEL-AWIW, 19 lipca (Kol Israel). — Wczoraj i dziś w Jerozolimie nieprzyjacieli gwałtownie szturmowali nasze pozycje w dzielnicy Szejk-Dżerah. Ataki zostały odparte. Wczoraj legionści arabscy zostawili na polu boju 18 zabitych, dziś rano po drugim ataku — 50. Nasze straty wynoszą 15 zabitych.

Dzisiaj odbyło się wspólne posiedzenie przedstawicieli sztabu Cwa Hahagana w Jerozolimie z dowódcą Legionu Arabskiego. Omawiane były kwestie sporne w rozgraniczeniu pozycji.

Na północy toczyły się walki w okolicy Ajelet Haszachar, na zach. od Miszmar — Hajarden.

Wojska irackie zaatakowały znajdującą się w naszych rękach wieś arabską Zrain na północy od Dżenin. W ataku wzięty udział 4 samochody pancerne. Atak został odparty.

W dolinie Jordanu nieprzyjacieli zaatakowali osiedla Szaar, Hagolan, Ejn Geb, Masada.

W nocy nieprzyjacieli zaatakowali osiedle Ramat Hakowesz w Szaronie. Zaatakowana została również znajdująca się w naszych rękach wieś arabska Kakun.

BERNADOTTE ZAPOWIADA DALSZE ROZMOWY.

LONDYN. — Agencja Reutera podaje ostatnie oświadczenie rozejmcy ONZ Bernadotte'a, złożone w jego głównej kwaterze na wyspie Rodos. Bernadotte powiedział, że w ciągu najbliższych dni nawiąże kontakt z Arabami i Żydami celem podjęcia rokowań pokojowych.

Rozjemca dodał, że ponieważ obecny rozejm nie ma żadnego ostatecznego terminu, nie widzi on potrzeby specjalnego pośpiechu.

Bernadotte zakomunikował, że 300 obserwatorów zawieszona broni w Palestynie zamelduje się w jego kwaterze przed wyjazdem na wyznaczone im posterunki. Zdaniem rozejmcy najważniejszą obecnie sprawą jest stworzenie organizacji dla kontroli rozejmu. Do chwili rozpoczęcia działalności przez zagranicznych obserwatorów, Bernadotte zwrócił się do Arabów i Żydów z apelem „o zachowanie spokoju”.

IRAK I SYRIA GŁOSOWAŁY PRZECIWKO PRZYJĘCIU ROZEJMU W PALESTYNY.

LONDYN. — Agencja Reutera donosi, że w Bagdadzie ogłoszono komunikat stwierdzający, iż w czasie dyskusji nad apelem Rady Bezpieczeństwa co do zawieszenia broni w Palestynie, przedstawiciele Iraku i Syrii głosowali w Komitecie Politycznym Ligi Arabskiej przeciwko wprowadzeniu rozejmu. Przyjęcie warunków Rady Bezpieczeństwa zostało uchwalone głosami delegatów Egiptu, Arabii Saudyjskiej, Transjordanii, Libanu i Jemenu.

TEL-AWIW, 20 lipca (Kol Israel). Korespondent wojenny Natan Gurewicz donosi z wiarygodnych źródeł, iż dowódca wojsk irackich wydał rozkaz swym wojskom przerwania ognia w rejonie „trójkąta arabskiego”.

Rzecznik Tymczasowego Rządu Izraela oświadczył, iż powrót uchodźców arabskich nie może być wzięty pod uwagę przed zakończeniem działań wojennych.

Posel W. Brytanii w Egipcie odbył rozmowę z premierem Nokraszi-Paszą, któremu wyraził żal z powodu antybrytyjskich demonstracji, jakie miały miejsce w Kairze.

Na południu walki trwają. Atak Egipcjan na jedno z naszych osiedli został odparty.

LONDYN (obsł. wł.) Okręty żydowskie zaatakowały w niedzielę rano libańską bazę morską Tyre, niszcząc urządzenia portowe oraz okręty arabskie.

Na froncie środkowym i południowym w poniedziałek rano zapanował spokój. Jednakże jeszcze w ostatnich godzinach walk Żydzi zdołali na tych odcinkach frontu polepszyć swe pozycje, zajmując szereg miejscowości.

Na froncie środkowym oddziały Hagany dotarły do drogi Latrun — Ramallah, zajmując wieś Budrus. Na zachód od Jerozolimy Żydzi zdobyli Hartuv oraz Ein Karem.

TEL-AWIW, 20 lipca (Kol Israel). Dzisiaj rano wojska arabskie zaatakowały Miszmar-Hajarden oraz Dżanię. Ataki zostały odparte. Nieprzyjacieli poniosł ciężkie straty. Wojska syryjskie usiłowały sforsować Jordan w okolicy Miszmar — Hajarden. Na skutek przeciwnatarcia naszych wojsk, nieprzyjacieli był zmuszony się cofnąć. Wojska arabskie naruszyły rozejm również w rejonie na wschód od gór Gilboa. Atak na

Zrain został odparty, przy czym nieprzyjacieli poniosł ciężkie straty.

LONDYN. — Komentując dziewięciodniowe walki w Palestynie, korespondent Agencji Reutera stwierdza, że Żydzi polepszyli swe pozycje, zajmując 4 ważne miasta arabskie: Lyddę wraz z lotniskiem, Ras el Ein, Ramle i Naceret. Ponadto zdołali oni znacznie skrócić swe linie komunikacyjne i oczyścić w znacznym stopniu wybrzeże Palestyny, usuwając tym samym bezpośrednio niebezpieczeństwo, zagrażające ich stolicy Tel-Awiwowi, lub Haifie.

Koncentracja fortec amerykańskich na Bliskim Wschodzie

KAIR (TELEPRESS) — Jak donoszą ze źródeł, zbliżonych do ambasady USA w Kairze, amerykańskie fortece latające stoją w pogotowiu na lotniskach na Cyprze i w Mehallius (Tripolitania). Samoloty te zostały wycofane z obsługi „mostu powietrznego” do Berlina, mimo faktu, że Anglo sasi czynią wszelkie możliwe wysiłki, celem utrzymania komunikacji ze stolicą Niemiec. Przy tym władze USA ściągają do Europy swoje samoloty nawet z tak

odległych miejsc, jak Filipiny. Jednocześnie ciężka atmosfera panuje w stolicach Środkowego Wschodu. Wszędzie krąży pogłoski o projektowaniu i ewakuacji amerykańskiego personelu cywilnego. Kola dobrze poinformowane nie biorą tego zbyt serio. Uważają one, że faktycznym celem koncentracji amerykańskich samolotów na Środkowym Wschodzie, w momencie, gdy w Berlinie istnieje tak wielkie zapotrzebowanie na środki powietrznego

transportu, pozostaje w związku z anglo-amerykańskimi planami szybkiego narzucenia Żydom i Arabom „rozwiązania” problemu palestyńskiego.

Latające fortece będą w stanie przewieźć amerykańskich marynarzy do Haify i Jerozolimy w ciągu kilku godzin, czyniąc z nich część „międzynarodowych” sił zbrojnych, o których wspomniał w ubiegłym tygodniu rozejmca ONZ, hr. Bernadotte. Demonstracje, prowadzone na palestyńskim niebie mają również wykazać bezradność oporu przeciwko anglo-amerykańskim dyktatorom.

W TURCJI ODBĘDZIE SIĘ WAŻNA NARADA DYPLOMATÓW USA NA BLISKIM WSCHODZIE.

KAIR (TELEPRESS) — Z chwilą ukończenia wszystkich przygotowań, zmierzających do narzucenia Żydom i Arabom „abdułahowego rozwiązania” problemu palestyńskiego, amerykańscy dyplomaci na Środkowym Wschodzie mają się wkrótce spotkać w Turcji. Celem tej konferencji będzie przedyskutowanie sprawy realizacji arabsko-tureckiego bloku antyradyckiego, o którym od dawna marzy król Abdulla i przedstawiciele „Szkoły Clayton'a” wśród brytyjskich dyptomatów na Środkowym Wschodzie.

Utworzeniu arabsko-tureckiej umii sprzeciwiały się dotychczas w pierwszym rzędzie republiki: Syria i Liban. Następnie ci Arabowie, którzy mają w pamięci walki wyzwoleńcze z tradycyjnym uciskiem tureckim, oraz rywal Abdulli — król Ibn Saud. Dążenia do arabsko-tureckiego paktu były głównymi motywami strategicznymi, kryjącymi się za krętą polityką anglosaską w stosunku do Palestyny, w ciągu ubiegłych lat.

Związanie się z Turkami było jednym z głównych przedmiotów dyskusowanych po między Abdullą i Ibn Saudem podczas ich ostatniego spotkania w stolicy Arabii Saudyjskiej — Riad. Amerykański ambasador w Persji, który był jednym z sygnatariuszy słynnego paktu Saadabad z r. 1936 — (Pierwsza jawna zapowiedź arabsko-tureckiego bloku antyradyckiego) przebywa już w Turcji, gdzie oczekuje przybycia amerykańskich wysłanników dyplomatycznych z Iraku, Syrii, Libanu, Arabii Saudyjskiej i Egiptu. Zgodnie z wiadomościami z wiarygodnych źródeł, wysłannicy ci dyskutować będą na temat formalnego związania Turcji z krajami Ligi Arabskiej, przewidującego m. in. dostawę broni do państw arabskich za pośrednictwem Turcji, jak również kierowanie arabskich oficerów na przeszkolenie do amerykańskich szkół wojskowych i obozów, znajdujących się na terenie Turcji.

Do Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej Bolesława Bieruta

Warszawa
Belweder

W dniu imienin życzymy szczęścia i zdrowia oraz dalszego rozkwitu Polski Ludowej — pod kierownictwem Obywatela Prezydenta — w drodze ku pełnej realizacji socjalizmu.

C. K. Z. P. R. HASZOMER HACAIR.

W czwartą rocznicę Manifestu PKWN

Autorzy historycznego Manifestu Lipcowego mogą z dumą stwierdzić: deklaracja ogłoszona w 1944 r., w przededniu wyzwolenia kraju przez bohaterką Armię Radziecką i Wojsko Polskie ukształtowała w krótkim okresie powojennym nową rzeczywistość Demokratycznej Polski Ludowej.

Manifest PKWN stał się fundamentem dla budowy nowego ustroju. Słowa deklaracji z dnia 22 lipca 1944 zostały dzięki energii i konsekwencji obozu demokratycznego, szybko wcielone w życie. Zniknęły dawne dysproporcje na wsi i w mieście. Ziemia pańska stała się własnością milionowej masy bezrolnych i malorolnych. Wielkie fabryki nie pracują już dla wzbogacenia krąjowych i obcych kapitalistów. Po ich nacjonalizacji wzbogacają ogólny majątek narodowy, a tym samym przyczyniają się do podwyższenia ogólnej stopy życiowej.

Wśród wielu osiągnięć Demokracji Polskiej w okresie 4-oletnim od ogłoszenia Manifestu PKWN, do najbardziej ważnych należy odzyskanie i zagospodarowanie Ziemi Zachodnich. Świadectwem tego jest otwarta w dniu wczorajszym Wystawa Ziemi Odzyskanych, będąca wspaniałym przeglądem osiągnięć gospodarki polskiej.

Manifest PKWN po raz pierwszy w dziejach Polski przyniósł również Żydom faktyczne równouprawnienie. I w tej dziedzinie demokracja polska może szczycić się swym prawdziwie humanitarnym stanowiskiem. Umożliwiająca pozostałej ludności żydowskiej w Polsce urządzenie życia na równi z innymi obywatelami, Rząd Polski równocześnie poparł w pełni walkę narodu żydowskiego na forum międzynarodowym, o własny byt niepodległy.

Czwartą rocznicę Manifestu PKWN obchodzi społeczeństwo polskie w okresie wzmożonej budowy i odbudowy kraju, oraz konsolidacji młodzieży i ruchu robotniczego. Fakty te wywodzą się z ducha proklamacji opublikowanej 22 lipca 1944

W dniu zjednoczenia młodzieży polskiej

Dzień 22 lipca, w którym jednoczą się wszystkie organizacje ZWM, Omtur, Wici i ZMD — jest dniem historycznym dla młodzieży polskiej.

W dniu tym wstępuje młodzież polska na wyższy szczebel swego życia organizacyjnego, jednocząc swe siły dla torowania sobie drogi ku lepszej przyszłości. W tym dniu kładzie ona wspólnie pod walny pod szczęśliwsze Jutro dla całego narodu polskiego, dla odbudowującej się po ciężkich latach okupacji hitlerowskiej — Polski Demokratycznej. Młodzież polska która w ostatnich latach różnymi drogami dążyła do jednego celu, wkracza obecnie na wspólny szeroki szlak, wiodący młode pokolenie polskie ku odbudowie socjalistycznej Ojczyzny, związanej węzłami braterstwa i przyjaźni z innymi państwami Demokracji Ludowej oraz siłami postępu w całym świecie, w pierwszym rzędzie z głównym bastionem pokoju i socjalizmu — ze Związkiem Radzieckim.

Głos zjednoczonej młodzieży polskiej jeszcze silniej jak dotychczas będzie rozbrzmiewał na międzynarodowej arenie, na której zmagają się obóz demokracji i pokoju z obozem wsteczności, imperializmu i podżegaczy wojennych.

Głównym frontem młodzieży polskiej jest praca dla narodu. Olbrzymie zniszczenia po zostawił po sobie w kraju okupant hitlerowski. Olbrzymich wysiłków wymaga dźwignięcie z ruin Warszawy, Gdańska, Wrocławia, Szczecina i innych miast. Jedynie młodzież świadoma swych celów potrafi sprostać tak wielkim zadaniom.

Rewolucyjna młodzież żydowska w Polsce zorganizowana w szeregach Haszomer-Hacair i Dror Borochow Jugent — wita towarzyszy ZWM, OMTUR, Wici, ZMD oraz całą młodzież polską w dniu zjednoczenia. Jako młodzi socjaliści, wychowani w duchu marksizmu i proletariackiego syjonizmu, awangarda narodu żydowskiego, pragnąca odbudować i utrwalić swój niepodległy byt państwowy, którego wyrazem jest uznane przez Rząd Polski — Państwo Izrael — rozumiemy, że prosta i nieprzerwana jest linia frontu, ciągnąca się od Moskwy i Warszawy do Aten i Tel-Awiwu.

Dziś bardziej niż kiedykolwiek nie ma miejsca na rozgraniczenie między walką za Naszą i Waszą Wolność. Budujemy skupisko żydowskie w Polsce, przyczynając się do ugruntuowania na coraz bardziej zdrowych podstawach Polski Demokratycznej, równocześnie przygotowujemy kadry dla walczącego i budzącego się Izraela.

Wychowankowie Dror Borochow Jugent i Haszomer Hacair pomni wspólnych bojów w getcie przeciw okupantowi hitlerowskiemu oraz w szeregach Wojska Polskiego na szlaku Lenino — Berlin znajdują się dziś wśród budowniczych nowej Polski Ludowej oraz w pierwszych szeregach Hagany, w walce z okupantem angielskim i agresorami arabskimi; stanowią w Palestynie awangardę kolonizacji oraz rewolucyjnej walki klasowej z rodzimą burżuazją i reakcją.

Nasza młodzież jest całym sercem z demokratyczną młodzieżą polską, która wspólnie z robotniczymi partiami wygnana okupanta daleko poza granice Polski, zadła cios śmiertelnej reakcji, a dziś wznosi z ruin swą Ojczyznę.

Zjednoczona młodzież polska ma w organizacjach młodzieżowych Haszomer Hacair i Dror Borochow Jugent szersze odda nych przyjaciół, którzy jak dotychczas,

tak też w przyszłości przyczynią się do rozwoju Polski Demokratycznej, sprawiedliwej dla wszystkich swych obywateli — kroczącej ku socjalizmowi, i lepszemu Jutru dla całej ludzkości.

Organizacja Haszomer Hacair
KOMENDA NACZELNA.
Organizacja Dror Borochow Jugent
KOMITET CENTRALNY.

Perspektywy handlu polsko-palestyńskiego

Możliwości handlowe między Polską a Palestyną zwiększają się z każdym dniem. W ekonomice jiszuwu żydowskiego odgrywał zawsze ważną rolę handel zagraniczny, w szczególności import surowców. Specjalnie teraz w okresie wojennym, państwo żydowskie uzależnione jest od importu z zagranicy, a między innymi z Polski.

Polska może dostarczyć Izraelowi żelazo wszelkich gatunków, stal, blachę, rury żelazne, materiały budowlane, porcelanę i różne chemikalia sprowadzane dotychczas z Anglii. W obecnym okresie będzie mógł Izrael nabywać również artykuły spożywcze, jak cukier, mięso mrożone, konserwy mięsne i kartofle. Polska zainteresowana jest w eksporcie wyrobów fabrycznych, m. in. aparatów elektrotechnicznych i narzędzi pracy. Rozumie się, że chodzi tu o towary nieprodukowane w państwie Izrael.

Z drugiej zaś strony Polska, może być odbiorcą towarów palestyńskich, znanych ze swej przedniej jakości, jak np. sztuczne zęby, wyroby skórzanego i artykuły farmaceutyczne. Osobny rozdział stanowią pomarańcze, których eksport odbywa się na podstawie umów wymiennych między Polską a Izraelem. Tego rodzaju umowa podpisana już została między oboma krajami na początku 1948 roku. Przewiduje ona dostawę ży-

wności z Polski w zamian za pomarańcze palestyńskie. Transport pomarańczy przybył już do Polski, a wkrótce wysłana zostanie do Palestyny ich równowartość w artykułach spożywczych. Przypuszczalnie podobne transakcje będą również zawarte w latach 1948 — 1949. Należy pamiętać, że Polska może dostarczyć Izraelowi skrzynie do pakowania pomarańczy. W ubiegłym sezonie sprzedano Izraelowi 800.000 skrzyń w dobrym gatunku.

Wynika stąd, że istnieją możliwości wymiany towarowej na szeroką skalę między oboma krajami. Stosunki te obejmują również inne dziedziny w miarę rozwoju ekonomicznego obu państw. Należy podkreślić, że stosunki handlowe między Polską a Palestyną mają za sobą trwałą tradycję. W państwie Izrael czynny jest bank P. K. O., oddział Centrali w Warszawie, który zajmuje się finansowaniem obrotu handlowego, między Polską a Izraelem, jak również Polsko-Palestyńska Izba Handlowa. Instytucje te przyczyniają się do rozwoju stosunków handlowych między oboma krajami. Nadzór nad tymi transakcjami spoczywa w rękach specjalnego wydziału handlowego Konsulatu Polskiego.

Co najważniejsze: Polska pragnie oprzeć stosunki z Izraelem na zasadach wzajemności handlowej, ku pożytkowi obu stron.

Na Konferencji Kultury w Paryżu

PARYŻ (od wł. kor.) — W dniu 10 lipca w sali Jean Goujon odbyło się pierwsze plenarne posiedzenie europejskiej Konferencji Kultury w Paryżu. Obecnych było 150 delegatów z szeregu krajów. Przewodził dr. Adolf Berman. Referat na temat: „Kultura żydowska i walka naszego narodu” — wygłosił M. Litwin z Francji. Referent omówił zagadnienia tradycji kulturalnej, oraz języków: hebrajskiego i żydowskiego, stojąc na stanowisku szerokiej działalności kulturalnej w obydwu językach narodowych. Następnie referent omówił sprawę rewizjonizmu historycznego i literackiego, wpływ kultury europejskiej na kształtowanie się kultury żydowskiej i stwierdził nierozdzielność łączności między progresywnymi ideami, nurtującymi Europę współczesną a kulturą żydowską. Postulaty, które powinniśmy wysunąć wynikają zarówno z zadań, które stoją przed nami obecnie jak i z naszej tysiącletniej tradycji. Do tych zadań należy pomoc w dziedzinie kultury państwu żydowskiemu i osiedlom żydowskim na świecie.

Świetny referat M. Litwina, na wysokim poziomie literackim wywołał bardzo silny odzwiek wśród audytorium.

Po referacie przedstawiciele poszczególnych krajów, składali sprawozdania z działalności reprezentowanych przez nich organizacji. Sprawozdania złożyli ob. Welner — Dania, Rafalowicz — Holandia, Spektor — Francja, Kaizer — przewodniczący Związku Literatów w Anglii i Waterman — z Anglii. Sprawozdanie z działalności kulturalnej CKŻWP — złożył H. Smolar, który omówił osiągnięcia na polu szkolnictwa, teatru, czytelnictwa i działalności wydawniczej w Polsce. Następnie referent

omówił trudności jakie stoją przed działaczami kultury żydowskiej w Polsce; brak kadr, niedostateczne pogłębienie pracy kulturalnej.

W dyskusji wystąpiło wielu mówców m. in. Kornhendler z Francji i P. Stern z Polski, który omówił osiągnięcia organizacji chaluucowych na polu krzewienia kultury hebrajskiej i zadania, które stoją przed Konferencją w świetle zasadniczych przeobrażeń w życiu żydowskim, utworzenia państwa żydowskiego i potrzeby wychowania młodzieży żydowskiej w duchu i tradycji walki o godność narodu i samodzielność państwową.

PARYŻ (od wł. kor.) — Plenarne posiedzenie popołudniowe w dniu 10. VII rozpoczęło się od referatu Leo Keniga (Anglia) n. t. „Problemy współczesnej literatury żydowskiej”. Referat swój rozpoczyna Kenig od stwierdzenia, że fundamentami kultury żydowskiej jest literatura hebrajska i żydowska. W rezultacie wiekowego rozproszenia język hebrajski stał się językiem modlitwy i pieśni, a żydowski — językiem żywym, którym w życiu codziennym posługiwali się masy. Wyrazem tego jest fakt, że współcześni wielcy klasycy hebrajscy pisali przeważnie wierszem, gdy klasycy żydowscy napisali wielkie dzieła w prozie. Tak było dawniej. Dziś zmieniły się formy literackie w których tworzą literaturę żydowscy i hebrajscy. Podczas gdy literatura hebrajska obfituje coraz bardziej w prozę — reprezentantem literatury żydowskiej jest w coraz większym stopniu — poezja. Jest to wyrazem zmian zaszłych w narodzie i w jego narodowo-wyzwoleńczym ruchu. Jest już dziś lepiej poniekąd opisać życie Żydów amerykańskich w języku angielskim, radzieckim — w rosyjskim, aniżeli w żydowskim. Żydowska literatura stała się poetyczną, romantyczną, nostalgiczną; za bardzo abstrahuje od rzeczywistości. Czy potrafimy zahamować postępujący proces językowej asymilacji? — pyta retorycznie referent i odpowiada: młode państwo żydowskie Izrael już boryka się o swą wolność. Naród w świecie walczy o swą egzystencję. W walce są klęski i zwycięstwa. Jakże godny podziwu jest nasz naród, który potrafi walczyć o swą przyszłość — kończy referat L. Kenig.

Koreferat na ten sam temat wygłosił dr D. Sfarid (Polska), który m. inn. oświadczył:

Nie trzeba zbyt technicznie komplikować rzeczy — rozpoczęła dr Sfarid. Życie samo rozwiązało wiele zagadnień, które stanowiły kwestie sporne w świecie literatury. Tak było z kwestią językową. Przede wszystkim należy stwierdzić, że pisarz żydowski nie może dziś być neutralnym wobec zagadnień walki społecznej i narodowej. Pisarz żydowski powinien tworzyć oręż walki narodowej i społecznej.

Następnie referent porusza sprawę optyizmu w literaturze i stwierdza, że źródłem jego w literaturze był i jest związek z masami narodu

Naszym zdaniem Szlachetna odezwa

Do wyrazów sympatii i poparcia ze strony społeczeństwa polskiego dla sprawy narodu żydowskiego i jego ciężkiej walki o utrwalenie niepodległego bytu państwowego, dołączył się ostatnio niezmiernie ważki i cenny głos: apel rektorów wyższych uczelni w Polsce, zawierający ostry protest przeciw niszczeniu osiągnięć kulturalnych w Palestynie, a zwłaszcza przeciw atakom arabskim na Uniwersytet Hebrajski, Bibliotekę Narodową i szpital „Hadassa”!

Apel ten podpisany przez najwybitniejszych koryfeuszy nauki polskiej, podkreśla wielki dorobek kulturalny żydostwa palestyńskiego i wspaniały rozkwit kultury na rodowej w Palestynie, pignując zarazem arabskich agresorów, którzy świadomie niszczą bezcenne skarby kulturalne.

Słowa polskich profesorów zostaną przyjęte z głęboką wdzięcznością przez walczący Izrael oraz przez społeczeństwo żydowskie w Polsce. Dla nas szczególnie, którzy pamiętamy, iż w przedwojennej rzeczywistości wyższe uczelnie były kuźnią antysemityzmu, ważnym jest fakt, iż z tej samej tarybny padają obecnie słowa, pełne zrozumienia i sympatii dla sprawy żydowskiej. I rzeczywiście nie ma nic bardziej dosadnego dla scharakteryzowania kontrastu rzeczywistości demokratycznej Polski z ustrojem przedwrześniowym; na miejsce dawnych burd antysemitycznych, numerus clausus i oddzielnych ławek — dzisiaj apel rektorów wyższych uczelni w obronie żydowskich osiągnięć kulturalnych w Palestynie. To zestawienie mówi samo za siebie.

Głos rektorów polskich uczelni przyczyni się niewątpliwie do mobilizacji postępowej opinii w całym świecie przeciw wandalizmowi atakom reakcji arabskiej na miłą jacy polski naród żydowski. To też głos ten posiada dla nas szczególną wymowę.

(x).

Liczba aresztowanych Żydów zwiększa się

LONDYN (M.N.S.) — Z Kairu donoszą, że władze egipskie poszukują w dalszym ciągu syjonistów i osób podejrzanych o „wywrotową działalność”. Wielu Żydów, w tej liczbie kobiety, zostało aresztowanych. Prasa arabska donosi, że w samym Kairze zatrzymano i wysłano do obozów koncentracyjnych 335 syjonistów. Aresztowane kobiety pozostają w „więzieniu dla cudzoziemców”.

Rewizje policji w żydowskich domach, kawiarniach i warsztatach pracy są codziennym zjawiskiem. Władze informują, że po ostatniej wizycji znaleziono w jednym z domów żydowskich stację nadawczą, ulotki w języku hebrajskim i pokwitowania na datki, złożone na cele syjonistyczne. Żydzi, którzy ze względów bezpieczeństwa wyjechali z większych miast do okolic górskich Górnego Egiptu — w wielu wypadkach byli wysłędzeni i sprowadzeni pod eskortą wojskową do swoich miejsc zamieszkania. Władze wysyłają ich niezmiennie do obozów koncentracyjnych.

Rząd egipski wykorzystał fakt „wypowiedzenia wojny” syjonistom dla ogłoszenia w Egipcie stanu wyjątkowego. W wy-

niku tego, cały Egipt został w ciągu nocy zamieniony w państwo policyjne, gdzie obywateli mogą być aresztowani bez prawnych podstaw, osadzeni w więzieniu, a majątek ich zostaje oddany pod nadzór państwowo.

Te drakońskie zarządzenia były wydane przez władze egipskie, jako broń przeciwko ruchom postępowym w Egipcie. Intencje te jednak były zręcznie zamaskowane przez gwałtowną propagandę antysyjonistyczną, która naraziła żydowskie gminy w Egipcie na bardzo poważne niebezpieczeństwo. Propaganda ta wytwarza wśród mas arabskich atmosferę nienawiści w stosunku do ludności żydowskiej. Codzienne incydenty w ubogich dzielnicach, gdzie Żydzi i Muzułmanie żyją w bezpośrednim sąsiedztwie, są niedwuznaczną próbą wywołania krwawych zamieszek.

Setki Żydów znalazło się w więzieniu, po cząwszy od 15 maja. Większości z nich nie doreczono aktu oskarżenia i nie dano jakiejkolwiek możliwości obrony. Pięć dużych koncernów handlowych, należących bądź kontrolowanych przez aresztowanych Żydów, oddano pod nadzór państwowy

Trik wyborczy demokratów amerykańskich

Anglosasi handlują samodzielnnością Izraela

NOWY JORK (B. S.). Wysunięcie i przeprowadzenie przez Stany Zjednoczone w Radzie Bezpieczeństwa rezolucji grożącej Arabom sankcjami za nieprzestanie ognia w Palestynie, zostało przyjęte przez niektóre koła polityczne jako zmiana linii Departamentu Stanu w kwestii Palestyny. Zmianę taką zapowiadał kilka dni temu program wyborczy partii demokratycznej, ogłoszony na konwencji w Filadelfii.

W kołach kompetentnych twierdzi się jednak, że posunięcia amerykańskie na forum Rady Bezpieczeństwa nie oznaczają bynajmniej najmniejszej zmiany polityki Departamentu Stanu w tym przedmiocie. Zdaniem tych kół, jest to jedynie dowodem, że Londyn i Waszyngton postanowiły, iż należy zakończyć działania wojenne w tej części świata i że cele na Bliskim Wschodzie mogą być osiągnięte w inny sposób.

Program wyborczy partii Trumana zapowiadał całkowite uznanie państwa Izraela i rewizję sprawy embargo na broń dla Palestyny. Tymczasem zaś rezolucja wniesiona przez Stany Zjednoczone zachowuje zarówno zasadnicze ograniczenia imigracyjne, jak i embargo na broń dla państw Bliskiego Wschodu. Ograniczenie imigracji jest naruszeniem suwerenności państwa Izrael i koliduje wyraźnie z obietnicą uznania państwa żydowskiego, zawartą w programie wyborczym.

W świetle tych faktów staje się oczywiste, że demokratyczny program wyborczy, w części dotyczącej Palestyny, jest zwyczajnym trikiem wyborczym. Departament Stanu nie tracił czasu na darmo i po upływie 48 godzin od chwili przyjęcia programu wyborczego w Filadelfii, wykazał, że nie posiada on żadnej wartości, utrzymując jednocześnie swą dotychczasową linię w polityce USA wobec Palestyny.

Na podstawie tych faktów, obserwatorzy obiektywni twierdzą, że wbrew obietnicom wyborczym Trumana, polityka anglosaska, kierowana przez Departament Stanu, zmierzająca do „sprzedania” państwa Izraela. Sugerując Organizacji Narodów Zjednoczonych aby zmusiła Arabów do zaprzestania walk, Amerykanie i Anglicy pozostawiają wyraźną furtkę, która pozwoli ulagodzić Arabów za pomocą koncesji terytorialnych kosztem Żydów. Twierdzi się, że jest to jedna z przyczyn, dla której Anglosasi popierają plany Bernadotte, zwłaszcza w kwestii oddania Arabom Jeruzolimy. Koła arabskie, według doniesień prasy uważnie śledzą za tymi posunięciami i pokładają w nich wielkie nadzieje.

Zwraca się również uwagę na to, że Bernadotte, przed odjazdem na Bliski Wschód, zaprzeczył pogłoskom, jakoby zamierzał zaprosić także Związek Radziecki do wysłania obserwatorów wojskowych do Palestyny. Bernadotte oświadczył, że jak i uprzednio ograniczył się on do zwrócenia się z podobną propozycją do USA, Francji i Belgii. Liczba obserwatorów tym razem ma być podniesiona do 300, z czego po 125 mają dostarczyć Stany Zjednoczone i Francja a 50 Belgia.

W swym oświadczeniu Bernadotte dał także do zrozumienia, że przychylił się do projektu amerykańskiego, aby kontrolę w Jeruzolimie

sprawowały początkowo w swych częściach miasta policja arabska i żydowska. W późniejszym stadium kontrola ta ma być przejęta przez policję międzynarodową w składzie 1000 ludzi, którą ma zorganizować Trygve Lie.

W kołach kompetentnych przypuszcza się, że rezolucja Rady Bezpieczeństwa nie doprowadzi jednak do szybkiego uspokojenia w Palestynie.

Nieporozumienia w obozie arabskim wychodzą na jaw

TEL-AWIW (obsł. wł.) — Nieporozumienia w łonie Ligi Arabskiej oraz między poszczególnymi państwami arabskimi ujawniły się obecnie w większej mierze, niż kiedykolwiek od chwili rozpoczęcia walk w Palestynie. Radio arabskie podało do wiadomości, iż po zakomunikowaniu propozycji pokojowych hr. Bernadotte'a, premier Transjordanii Taffik Pasza wysłał pilny list do premiera egipskiego. W liście tym wyrażone było przekonanie, że plan Bernadotte'a jest „bardzo rozsądny”. Premier transjordański domagał się niezwłocznego i w miarę możliwości pozytywnego rozpatrzenia tego planu.

albowiem jedynie Żydzi przyjęli bezwarunkowo propozycję Rady, Arabowie natomiast, szczególnie Egipt, stanowczo sprzeciwiają się tym propozycjom. Stanowisko Arabów tłumaczy się tym, że dwulicowa gra Amerykanów, popieranym przez Anglików, umożliwi im wymuszenie na Narodach Zjednoczonych większych ustępstw kosztem Izraela.

Braku ducha wojowniczego w Legionie Arabskim po wznowieniu się walk, wskazuje wyraźnie na to, że Transjordania dotychczas uważa plan Bernadotte'a za „rozsądny” i będzie dążyła do szybkich rokowań pokojowych.

Pierwsza grupa uchodźców wyjechała do Izraela

MONACHUM (ITA) W tym tygodniu udało się stąd do Marsylii w drodze do Izraela 660 osób z obozów DP, w tym 165 dzieci w wieku od 1 do 16 lat. Na dworcu żegnało odjeżdżających około tysięcy osób z DP i przedstawiciele armii amerykańskiej. Wyjazd zapoczątkował bezpośrednią emigrację z DP do Izraela na podstawie wiz, wydanych przez przedstawiciela państwa

Izrael w Monachium, dra Chaima Hoffmanna.

Dorośli w tej grupie zgłosili się jako ochotnicy do prac obronnych Izraela. Wyjechali oni w podniosłym nastroju, ze śpiewem Hatikwy. Dalsze transporty z obozów DP, zgodnie z planem opracowanym przez władze obozowe w porozumieniu z przedstawicielami Izraela, są w trakcie przygotowania.

Rozmowy Zjedn. Partii Robotn. z Palestyńską Partią Komunistyczną

TEL-AWIW (obsł. wł.) Na szeregu posiedzeń — z udziałem przywódców Zjednoczonej Partii Robotniczej J. Barzylaja, L. Lewite i J. Riffina oraz przedstawicieli Palestyńskiej Partii Komunistycznej A. Gorzańskiego i M. Wilnera — omawiane były dotychczas następujące zagadnienia:

wzajemnej współpracy; zagadnienie programu; sprawy stołeczne na porządku dziennym w Radzie Państwa; wysiłki wojenne państwa Izrael oraz mobilizacja pomocy dla walki o niepodległość Izraela.

Rozmowy będą w przyszłości kontynuowane.

Stosunek między obu partiami i możli-

Spółeczeństwo żydowskie w Grenoble na rzecz Hagany

PARYŻ (kor. wł.) W Grenoble wznowiono akcję zbiórkową na rzecz Hagany. Z inicjatyw. „WIZO” odbyło się tam zebranie kobiet żydowskich, podczas którego demonstrowano film palestyński. W ramach wieczoru zebrano 400.000 franków dla potrzeb armii Izraela.

Akacja zbiórkowa objęła całe społeczeństwo żydowskie, które powtórnie opodatkuje się na ten cel. „Wizo” zainicjowało również zbiórki dalszych 200.000 franków, przeznaczonych na budowę Domu Żołnierzy Żydowskich i dzieci bojowników Hagany.

PARYŻ (kor. wł.) Akcja pomocy armii Izraela przeniosła się ostatnio na teren prowincjonalnych miast Francji. W La Varin odbyło się zebranie ludowe z udziałem przedstawicieli wszystkich organizacji żydowskich. Obecni deklarowali poważne sumy na rzecz Cwa Hagana.

Przemówienie wygłosił m. in. były francuski wicekonsul w Tel-Awiwie Mayes. Po części oficjalnej wyświetlono film palestyński „Wielka Obietnica”.

Przegląd prasy

Omawiając znaczenie odezwy komunistów arabskich, dziennik „Al Hamiszar” w artykule wstępnym pt. „DOKUMENT” pisze:

Odezwy wydane i rozpowszechnione przez „Ligę Wyzwolenia Narodowego” (komunistów arabskich) w okęgach Palestyny, pozostających pod władzą wojskową agresorów arabskich są dokumentem o niepośledniej wartości. Odezwy te zadają kłam rasistowskiemu podejściu do narodu arabskiego jako do jednolitego bloku reakcyjnego. Arabowie są narodem na podobieństwo innych narodów świata: są w nim odmiany reakcyjne i grupy postępowe. Naszym obowiązkiem jest przede wszystkim otuchy odłamowi postępowemu, i dopomóc mu wyzwolić się spod władzy reakcyjnego kierownictwa. Odezwy te mówią nam: nasze wysiłki nie są płonne. Pomimo rozdwojenia obu narodów, istnieje nadzieja na współżycie obu narodów w zjednoczonej Palestynie.

Odezwy komunistów arabskich tchną szczerym patriotyzmem. Niełatwo w obecnych dniach przelewu krwi i nienawidzi kultuwać braterstwo narodów — niełatwa to rzecz dla robotnika i człowieka z arabskich mas ludowych. Lecz mimo to, odważył się komunistyczny arabski popłynąć przeciw prądowi. Uczynił to z narażeniem własnego życia, idąc po linii prawdziwego interesu narodu arabskiego: braterstwa i współpracy z narodem żydowskim. Wskazali oni, kto jest właściwym wrogiem: od wewnątrz — reakcja, od zewnątrz zaś — podżegający do wojny imperializm. Nawołują oni masy arabskie, by znalazły jedyne wyjście z sytuacji: uznanie uchwały Narodów Zjednoczonych za podstawę do rozwiązania kwestii palestyńskiej.

Jest rzeczą konieczną, by apel komunistów arabskich znalazł echo również wśród nas. Musimy dowieść w praktyce, że prawdę powiedział robotnik i postępowy inteligent arabski — że milujące pokój masy arabskie żyją, mogą żyć w wolności i równości u boku Żydów w państwie żydowskim. Musimy to uczynić dzisiaj, nie czekając na dzień jutrzejszy. Podobnie jak komunistyczny arabski pogliw w ogniu walk podnieść swój głos na rzecz pokoju, powinniśmy i my odpowiedzieć im pokojem. Nieśmy słowo o pokoju i braterstwie narodów we wszystkich warunkach — nawet w wojnie, którą narzucił nam wróg.

Nie lekceważymy tego czynu, którego dokonała lewica arabska. Siła lewicy arabskiej ma swoje znaczenie na ulicy arabskiej. Jeżeli jest to nawet mała garstka, wartość jej nie podlega kryteriom władzy w dniu dzisiejszym. Pamiętajmy o grupach i ruchach, których zaczętki były nikle, a które w końcu wzruszyły posadami świata. Wspomnijmy międzynarodowe obrady socjalistów rewolucyjnych w Kihntalu i Zimmerwaldzie podczas pierwszej wojny światowej. Z tych konferencji nielicznych jednostek wyrosło nowe robotnicze braterstwo międzynarodowe, wyrósł czyn Rewolucji Październikowej, która objęła szóstą część świata.

Lewica arabska jest ulana z tego samego kruszcu. Wzija jej ogarnia cały świat.

Śladami wielkich zwycięstw w rejonie Lyddy

MUZAIRA I KULA — BŁIŹNIACZE WSIE

U podnóża gór Efraim wylaniają się dwie wsie: Kula i Muzaira — oddzielone rozległą doliną.

Obie wsie — wierne arabskiemu nacjonalizmowi — były zamieszkiwane przez 3.000 osób każda. Mieszkańcy tych wsi utrzymywali się z uprawy urodzajnych ziem, położonych z obu stron kolei żelaznej Lydda — Ras el Ein oraz ze sprzedaży ciosanych kamieni Żydom Petach — Tikwy i Tel-Awiwu. Szczególnie wielką wartość posiadały kamienie Muzairy.

W Kuli urodził się Chasan Salame. W Kuli i Muzaira stacjonowały bandy Mufti'ego w okresie zajść z 1936 roku. Te wsie wydały cały szereg bandytów arabskich, którzy w swoim czasie byli postrachem okolicy na południe Petach-Tikwy.

Znajdując się obecnie obok szkoły w Muzaira, Szkoła została oczywiście przekształcona w bazę wojskową.

Była już godzina południowa. Lekki wiatr wiał z morza przynosząc ze sobą odgłosy liczących strzałów i wybuchów pocisków.

W tym samym czasie, gdy wojska Izraela opanowały te wsie — toczył się bój w całej pełni na lotnisku Lydda.

Jeden z sierżantów przybył do swego dowódcy i jednym tchem oznajmił: — Znalezione broń!

Wszędzie, gdzie nasi żołnierze posuwali się naprzód zdobyto duże ilości sprzętu wojskowego. W kilku wypadkach w nasze ręce dostały się duże ilości uzbrojenia i amunicji, które Arabowie zostawili w popłochu.

ZDOBYCIE WILHELMY
W Wilhelmie wzięto do niewoli dużo jeńców arabskich.

Legion Arabski do tego stopnia został zakoczony w Wilhelmie, iż jego opór trwał bardzo krótko i walka zakończyła się całkowitym zwycięstwem naszych żołnierzy.

Była kolonia niemiecka Wilhelma odznaczała się eukaliptusami oraz domami mieszkalnymi o czerwonych dachach, a ulicami swymi przypomina bawarską wieś w górach Szwarcwaldu.

Osiadłe to od początku wojny otoczone było zasiekami z drutu kolczastego do czasu, gdy oddział armii Izraela przerwał je i zdobył kolonię.

Gniazdo Legionu Arabskiego, które groziło naszym osiedlom okręgu Dan zostało oczyszczone.

Zdobycie Wilhelmy było wzorową operacją. Przed świtem radiotelegrafista, który posuwał się wraz z naszymi oddziałami doniósł: „Dotarliśmy do wrot niemieckiej wsi, a straż je arabskie nie o tym nie wiedziały!”

Po krótkim czasie do sztabu dotarła późniejsza wiadomość: „Przecinaamy drut kolczasty w zapleczu wsi Wilhelma”.

A potem następane wiadomości: „Nieprzyjaciel jeszcze się nie zorientował o naszej ofensywie”. I wnet radiotelegrafista melduje: „Nieprzyjaciel już wyczoł naszą obecność. Otworzyliśmy ogień”. Po godzinie otrzymaliśmy wiadomość: „Wilhelma w naszych rękach”.

OPERACJE KLESZCZOWE
Z przebiegu działań jasne było, iż rozwija się tu operacja kleszczowa na szeroką skalę. Nasze oddziały okrążyły w szybkim czasie lotnisko Lydda oraz wieś arabską Jehudija, która znajdowała się w rękach Legionu Arabskiego. Arabowie znaleźli się na tym terenie w ko-

Zdobycie Wilhelmy, które nastąpiło dla Arabów niespodziewanie, postawiło ich oddziały w Jehudija i na lotnisku w Lydda w niebezpiecznej sytuacji. Przed nimi zarysowała się wyraźna możliwość dostania się do niewoli i dlatego też zaczęła się ucieczka żołnierzy arabskich z całego terenu.

DZIAŁANIA NA WIELKĄ SKALĘ

Gdy mieszkańcy Petach - Tikwa obudzili się w sobotę z rana na odgłos strzałów, wszyscy wiedzieli, iż nastąpił czas wielkich zwycięstw.

Na nowym froncie, który powstał i ciągnął się na długości dziesiątków kilometrów nasze wojska działały na wielką skalę.

Zdziwienie, które ogarnęło mieszkańców Petach Tikwy świadczyło o tym, iż mimo koncentracji naszych wojsk wzdłuż nowej linii walk oraz mimo, że wśród wojska było dużo oddziałów zmechanizowanych i pancernych — rozpoczęcie działań wojennych stanowiło niejako tajemnicę, o której dowiedziano się dopiero po posunięciu się naprzód naszych oddziałów.

Wojska irackie w Ras el Ein zareagowały na naszą ofensywę ostrzelaniem Kfar Sirkin, dzielnicy Bilinson oraz położonego opodal lotniska.

Pociski padały na te punkty, lecz osiedla nie załamały się. W odpowiedzi na kanonadę wroga z północy — na wojska irackie spadł grad strzałów z żydowskich pozycji obronnych.

Nieprzyjaciel zdawał sobie doskonale sprawę z tego, co się gotuje, lecz nie śmiał do południowych godzin rozpocząć poważnego przeciwnatarcia. Dopiero później zdecydował się i rozpoczął kontrofensywę ze strony Beit-Nabala po drugiej stronie Wilhelmy.

Gdy wróciliśmy z podróży w ancie które wytrzęsło mnie na niebrukowanych drogach i usiadłem, by odpocząć w cieniu drzew cytrusowych, niedaleko od nas padły dwa pociski z irackich dział ustawionych w lasu obok twierdzy Antipatrusa.

— Ejn dawar (to nic) — odezwał się oficer z zadowoleniem — operacja rozwija się zgodnie z planem...

TEL-AWIW, 11 lipca
W sztabie polowym oficer podniósł słuchawkę i nadsłuchiwał. Po chwili skandując słowa, powtórzył otrzymaną wiadomość:
„Linia polowego telefonu z Muzairu — prze-rwana!”

Oficer wyszedł z pokoju w którym wisiała na ścianie wielka mapa, a gdy wrócił, przyjrzał się jej i odezwał się jak gdyby mówiąc do siebie:

Rantija — w naszych rękach, Muzaira — pod ostrzałem, Kula — całkowicie oczyszczona z oddziałów nieprzyjaciela, Tira — już dawno padła, Wilhelma — została okrążona i zdobyta, Lotnisko — z pewnością w naszych rękach... Z Jehudiji oddziały nieprzyjacielskie uciekają. — A co z zepsuciem linii telefonicznej z Muzaira? — spytałem.
— O... wszystko w porządku! Już naprawiają ją...

WIELKI DZIEŃ

W 24 godziny po wygaśnięciu rozejmu znajdowało się w typowej wsi arabskiej — Rantija; w sercu pięknej równiny rozpościerającej się między Petach — Tikwa a górami Efraim.

Wieś pozostała bez mieszkańców. Arabom udało się uciec oraz zabrać ze sobą swe rzeczy. Zakończyli młótkę w terminie jak gdyby wiedzieli co czeka ich w przyszłości i tylko słoma pozostała w stodolach otaczających wieś. Droga Rantija — Kfar Sirkin — zdobyta. Po tej drodze przed kilku godzinami przejechały auta wojsk Izraela. Doskonałe uzbrojenie zmotywowane jednostki.

Mieszkańcy Rantiji uciekli w chwili, gdy spostrzegli zbliżające się szeregi naszych wojsk. Z Rantiji nasze ciężkie działa ostrzeliwały Kulę i Muzairę. Tak było przed kilku godzinami i dotychczas unoszą się jeszcze płomienie z tych wsi, a wewnątrz — w dolinach i wśród wzgórz ciągną w kierunku gór kolumny Arabów, próbujących schronić się w zapleczu.

Młody oficer zwraca się do mnie i mówi ze wzruszeniem.
— Wielki dzień!
— Nastąpił wielki dzień!

Kronika krajowa

Z ŻYCIA WIZO W ŁODZI

Dnia 9 czerwca r. odbyło się Walne Zebranie Wizo w Łodzi. Zagaiła tow. mgr. Keilowa obrazując nowe zadania, jakie nakłada na kobiety żydowskie obecna sytuacja w państwie Izrael.

Sprawozdanie z całorocznej działalności Wizo wygłosiła tow. Szyperowa, przewodnicząca Wizo w Łodzi, która m. in. omówiła szeroko znaczenie naszych Funduszy Narodowych i wymieniła nazwiska tych towarzyszek, które wyróżniły się w pracy w K.K.L. i akcji Negewu.

Następnie zdaje sprawozdanie kasowe tow. Kestenbaumowa. Komisja rewizyjna w osobach tow. tow. Spiewakowej i Englarowej potwierdziła zgodność ksiąg.

Po złożeniu serdecznego podziękowania i absolutorium ustępującemu Zarządowi, został wybrany nowy Zarząd, z którego później wyłoniono Prezydium, w skład którego weszły: tow. Szyperowa, przewodnicząca; Szyperowa, wiceprzewodząca; Dr Dolińska i Mgr. Keilowa, skarbnik — Kestenbaumowa i sekretarka — Kowalska Janina.

HENRYK STAHL PRZED SĄDEM SPOŁECZNYM CKŻWP.

KATOWICE (ŻAP) — W lokalu Wojewódzkiego Komitetu Żydowskiego w Katowicach odbyła się publiczna rozprawa Sądu Społecznego CKŻWP przeciwko Henrykowi Stahlowi z Przemysła, oskarżonemu o współpracę z okupantem. Akt oskarżenia zarzucał Stahlowi, że w czasie od lipca 1941 roku do sierpnia 1942 roku był komendantem żydowskiej milicji porządkowej w Samborze i że w tym czasie dopuścił się różnych czynów, nie godnych członka społeczności żydowskiej. Sędziwo w sprawie Stahla prowadził już poprzednio organa sprawiedliwości, ale wobec braku cech przestępczych w jego zachowaniu się w czasie okupacji, sprawę umorzono. Niezależnie jednak od tego Sąd Społeczny CKŻWP pościągając go do odpowiedzialności za samą przynależność do przestępczej organizacji jaką była Żydowska Służba Porządkowa.

W toku rozprawy, po wyczerpującym badaniu oskarżonego zeznawali świadkowie którzy potwierdzili fakt należenia Stahla do policji, ale żadnych konkretnych danych o faktach znęcania się nad ludźmi, którzy mu podlegali, nie wniesli.

Sąd ogłosił wyrok, na mocy którego pozbawiono Stahla na przeciąg 3 lat praw członka społeczności żydowskiej. W motywach wyroku Sąd podał, że oskarżonemu wprawdzie nie udowodniono konkretnych faktów znęcania się nad ludnością, ale sama jego przynależność do organizacji, uznanej w społeczeństwie żydowskim za zbrodniczą, wystarczy do jego potępienia.

UROCZYSTOŚĆ ŻALOBNA W TARNOWIE.

TARNÓW (ŻAP). — Dzień 4 lipca był uroczystością obchodzoną przez Żydów, zamieszkałych w Tarnowie oraz ziomków tarnowskich, przybyłych z innych miast Polski. W dniu tym, w 6-tą rocznicę wysiedlenia Żydów z Tarnowa odbyła się manifestacja żałobna.

Przed lokalem Komitetu Żydowskiego uformował się pochód, który przeszedł głównymi ulicami miasta w drodze na cmentarz żydowski. Na czele pochodu niesiono wieńce.

Na cmentarzu żydowskim przemówienie wygłosił Starosta powiatowy ob. Andrzej Grzybowski. Następnie przemawiali mgr. Kohn, rabin dr Dym, przedstawiciele wojska, partii politycznych, Związków Zawodowych i młodzieży.

Po złożeniu wieńców pochód udał się do Zbylitowskiej Góry koło Tarnowa, gdzie w lesie znajdują się masowe groby Żydów, wymordowanych przez Niemców. Po odczyczeniu modłów za dusze ofiar przemówienie wygłosił ob. Gotlob i mgr. Kohn.

UJĘCIE ZBRODNIARZA ZE SWIECIAN.

OLSZTYN (ŻAP). — Prokurator Sądu Okręgowego w Olsztynie wdrożył dochodzenie przeciw Maculewiczowi, który w czasie okupacji, jako szef policji kryminalnej wymordował tysiące Polaków, Żydów i Białołusinów. Brał on czynny udział w likwidacji getta święciańskiego. Podczas dwudniowej rzezi zginęło wtedy 8 tysięcy Żydów.

Krwawy zbrodniarz został niedawno aresztowany i przebywa obecnie we francuskiej strefie okupacyjnej w Niemczech.

Władze polskie podjęły starania o przekazanie zbrodniarza Polsce w drodze ekstradycji.

Poważne osiągnięcia ludności żydowskiej na Dolnym Śląsku

WROCŁAW (ŻAP) Prezydium Wojewódzkiego Komitetu Żydowskiego we Wrocławiu urządziło konferencję prasową w celu zapoznania przedstawicieli prasy z osiągnięciami ludności żydowskiej na Dolnym Śląsku, z projektem i treścią pawilonu żydowskiego na Wystawie Ziemi Odzyskanych oraz sprawą budowy teatru żydowskiego we Wrocławiu.

Przewodniczący WKZ ob. Egit zapoznał zebranych dziennikarzy z całokształtem działalności i rozwojem osiedla żydowskiego na Dolnym Śląsku.

Sprawy związane z budową i urządzeniem pawilonu żydowskiego na Wystawie Ziemi Odzyskanych referował dr. Plockier, sprawę budowy teatru przedstawił ob. Hirsfeld.

Na zakończenie członek Komitetu dr. Marbach zapoznał zebranych dziennikarzy z historycznymi dokumentami, stwierdzającymi, iż Żydzi na Dolnym Śląsku przebywają od X wieku.

Wywody przedstawicieli Komitetu żydowskiego znalazły żywy odgłos w prasie polskiej.

Przedstawiciel CKŻ w P w Komitecie ONZ pomocy dzieciom

WARSZAWA (ŻAP) Z inicjatywy Komisji Centralnych Związków Zawodowych odbyła się konferencja w Warszawie w sprawie zorganizowania polskiego Komitetu Apelu Organizacji Narodów Zjednoczonych Pomocy Dzieciom.

W konferencji, obok przedstawicieli rządu, KC ZZ brał udział przedstawiciel wszystkich najpoważniejszych organizacji

społecznych, politycznych i gospodarczych stolicy. Wśród zaproszonych gości byli obecni przedstawiciele CKŻ w P i Centrali Gospodarczej „Solidarność”. Konferencja wyłoniła Komitet z gen. sekretarzem KC ZZ ob. Kuryłowiczem na czele. Z ramienia Centralnego Komitetu Żydów w Polsce w skład Prezydium Komitetu wszedł ob. A. Truskier.

Kursy dokształcające dla nauczycieli szkół hebrajskich

Wzorem ubiegłych lat, Wydział Kultury i Oświaty przy organizacji „Hechaluc-Pionier”, urządził i w tym roku kursy dokształcające dla nauczycieli szkół hebrajskich w Polsce. Kursy obejmują dydaktykę przedmiotów ogólnokształcących i judaistycznych, metody wypracowań pisemnych, naukę języka hebrajskiego, sposób sporządzania rozkładu materiału nauczania, planu i konspektu lekcji, oraz wskazówki dla kierowników jak wizytować i oceniać lek-

cje nauczycieli. Wykładowcami są wybitni działacze oświatowi i to daje rękojmię, że kursy przyczynią się do podniesienia poziomu naukowego i wychowawczego szkół hebrajskich.

Siedzibą kursów jest piękna miejscowość podgórska Biskupizna obok Bielawy, na Dolnym Śląsku, co uczestnikom daje możliwość także dobrego i zasluzonego odpoczynku po swojej odpowiedzialnej pracy.

Rezolucja Młodzieży Domu im. Lewartowskiego w związku z zamachem na P. Togliattiego

Młodzież zamieszkała w Domu im. Lewartowskiego na zebraniu protestacyjnym dnia 17.8. br., uchwaliła rezolucję następującej treści: „Głęboko wstrząśnięci potwornym zamachem dokonanym na osobie przywódcy włoskiej klasy robotniczej, nieugiętego bojownika o wolność i demokrację ludu włoskiego, tow. Palmiro Togliattiego, przyłączamy się do ogólnego protestu przeciwko dokonanej prowokacji przez sługusów imperializmu anglo-amery-

kańskiego. Przekonani o słuszności walki awangardy ludu włoskiego, pewni jesteśmy, że mimo szantażu i strajków z za węgla, reakcji nie uda się złamać ducha walki o pokój i demokrację. Ślemy nasze gorące pozdrowienia demokratycznej młodzieży Włoch i życzymy rychłego powrotu do zdrowia tow. Togliattiemu.

Młodzież Bursy

Biuro Statystyczne Izraela

TEL-AVIV (obsł. wł.) Jak podaje Biuro Informacji, Centralne Biuro Statystyczne państwa Izrael rozpoczęło już swą działalność.

Będzie to jedyna instytucja dla koncentrowania i publikowania materiałów statystycznych w państwie.

Biuro będzie składało się z różnych oddziałów do których przesyłane będą materiały z poszczególnych ministerstw. I tak będą tam istniały oddziały rolnictwa, imigracji, handlu i przemysłu, pracy, sądownictwa itd. Na czele każdego wydziału będzie stał wykwalifikowany urzędnik, pozostający w ścisłym kontakcie z odnośnym ministerstwem. Będzie się on zajmował zagadnieniami danego ministerstwa i służył mu wszelkimi niezbędnymi materiałami.

Niezależnie od tego, w niektórych ministerstwach będą pracowali statyści, zajmujący się pilnymi zagadnieniami, które wymagają natychmiastowego opracowania.

Biuro planuje w najbliższych dniach powołać do życia Radę Statystyczną. W skład tej Rady wejdą delegaci wszystkich ministerstw oraz przedstawiciele społeczeństwa. Zadaniem Rady będzie opracować plan pracy Biura i dostosować go do wymagań aparatu rządowego i w ogóle do potrzeb państwa.

Centralne Biuro Statystyczne podaje, iż wiadomość ogłoszona w jednym z pism porannych o spisie ludności państwa Izrael — nie odpowiada prawdzie. Rząd Tymczasowy nie powziął jeszcze uchwały o sporządzeniu spisu ludności.

Rząd rumuński przekazuje opuszczone mienie żyd. gminom żyd.

BUKARESZT (ITA) Na mocy dekretu rządu rumuńskiego, mienie żydowskie, którego właściciele zginęli w okresie reżimu nazistowskiego w latach wojny, zostaje przekazane Federacji Gmin Żydowskich. Federacja wykorzysta te fundusze na rzecz pomocy dla Żydów.

Dekret spełnia jeden z najważniejszych postulatów żydostwa rumuńskiego od dnia wyzwolenia. Przewiduje się, że będzie ono najbardziej efektywnym w północnej Transylwanii, skąd faktycznie cała ludność żydowska została w 1944 r. deportowana do hitlerowskich obozów śmierci.

POALEJ SYJON C. S. HITACHDUT Komitet Łódzki

W piątek, dn. 23 lipca b. r. o godz. 8-iej wiecz. odbędzie się w lokalu partii (ul. Śródmiejska 3) referat

D-ra A. Sz. JURISA

n. t.

„AMERYKA ŁACIŃSKA A PAŃSTWO IZRAEL”

Przewodniczący „Jewish People's Fraternal Order” — Albert Kahn w Polsce

WARSZAWA (ŻAP) — Do Polski przybył przewodniczący Żydowskiego Bractwa Ludowego w Ameryce (Jewish Peoples Fraternal Order), znany postępowy działacz polityczny i pisarz, Albert Kahn. Jest on autorem znanej książki o działalności „5-iej kolumny” w Ameryce. W nadchodzących wyborach Albert Kahn kandyduje do Kongresu Amerykańskiego z ramienia partii Wallace'a.

Po przybyciu do Warszawy gość złożył wizytę w Centralnym Komitecie Żydów w Polsce. Albert Kahn podzielił się wrażeniami z II-jej sesji Światowego Kongresu Żydowskiego, w obradach której brał czynny udział.

„Delegacja polska — oświadczył Albert Kahn — na czele z dr. A. Bernanem i red. M. Mirskim znajdowała się w centrum zainteresowania Kongresu. Wszyscy postępowi delegaci skupiali się wokół delegacji polskiej. Stanowczość, wyraźność określona linia polityczna i zdecydowana postawa delegacji polskiej zjednały jej szacunek nawet wśród konserwatywnych delegatów. We wszystkich zasadniczych zagadnieniach delegacja polska miała poparcie delegacji Izraela, a zwłaszcza lewicowej syjonistycznej z dr-em Sneh i Zerubawem na czele.

Chociaż konserwatywne kierownictwo Kongresu wypowiedziało się za neutralizmem — oświadczył Albert Kahn — to jednak w rezolucji politycznej i w szeregu innych rezolucji znalazło wyraz antyimperialistyczne i antyreakcyjne stanowisko lewicowej. Występujący na sesji delegacji, zarówno prawicowi jak i lewicowi podkreślili zmienność granic Polski.

PRZYWÓDCA SOCJALISTÓW FRANCUSKICH ZWIEDZA IZRAEL.

TEL-AWIW (obsł. wł.) — Wybitny socjalista francuski, członek Zgromadzenia Narodowego André Philippe przybył do Tel-Awiwu. Po rozmowie z ministrem spraw zagranicznych M. Szertokiem udał się on w dalszą podróż po kraju.

W dniu powrotu do Izraela

tow. Icchaka Polakiewicza

żegnamy Go serdecznym

LEHITRAOT B'ARCEJNU

i życzymy Mu szczęśliwej podróży i dalszej owocnej pracy.

WSPÓŁPRACOWNICY

W czwartek dnia 22 lipca o godzinie 20 w lokalu Domu Kultury Haszomer Hacair, Kilińskiego 49 odbędzie się ogólne zebranie członków partii, poświęcone 4-jej rocznicy proklamowania Manifestu P. K. W. N.

LEKARZ DENTYSTA. Nowoczesne laboratorium zębów sztucznych, Łódź, ul. Zachodnia 66/44.

Lekarz dentysta

ROZENCWAJG JAKUB

Choroby jamy ustnej i zębów. Zęby sztuczne. Korony porcelanowe, Łódź, Zachodnia 41 m. 3. Tel. 140-75.

DR. REICHER — specjalista: weneryczne, skórne, płciowe (zaburzenia). Łódź, ul. Południowa 26, godz. 2 — 7 po poł.

Lekarz dentysta

SZUCHMAN RACHELA

Choroby jamy ustnej i zębów. Zęby sztuczne. Korony porcelanowe. Łódź, ul. Zachodnia 41/3. Tel. 140-75.

Lekarz-stomatolog Kinrus Jan przeprowadził się i przyjmuje Wschodnia 51 m. 4. godziny przyjęć 16—19 tel 200-71

KOMUNIKAT

ODDZIAŁY PARTYJNE. REFERATY PRAKTYCZNE. PRZEDSTAWICIELE. ABONENCI

Wszelką korespondencję związaną z czynnością Administracji „Mosty” prosimy kierować na adres:

Administracja „Mosty”, Łódź, Kilińskiego 49

Młoda, kulturalna, samotna poszukuje do. koju sublokatorskiego. Cena obojętna. Dzw. nić 104.51 godz. biur.